

ЦЕНТРАЛНА ИЗБИРАТЕЛНА КОМИСИЯ

СТАНОВИЩЕ

Относно : конституционно дело № 13 от 3.07.2001 г. и конституционно дело № 14 от 5.07.2001 г. по спор за законността на избора на Ирена Иванова Маринова – Варадинова – обявена за избран народен представител от коалиция “Национално движение Симеон Втори” в 18-и многомандатен избирателен район – Разград на произведените на 17.06.2001 г. избори за XXXIX Народно събрание

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

С определение на Конституционния съд от 9 юли 2001 г. и определение на Конституционния съд от 12 юли 2001 г., Централната избирателна комисия е конституирана като страна по конституционно дело № 13 от 3.07.2001 г. и конституционно дело № 14 от 5.07.2001 г.

На свое заседание, проведено на 23 юли 2001 г., Централната избирателна комисия обсъди изпратените с писмо № 13 / к.д. 13/2001 г. от 13.07.2001 г. на председателя на Конституционния съд материали по к.д. 13/2001 и к.д. 14/2001 г.

128

Централната изборителна комисия счита за неоснователни искането на група народни представители от 39-то Народно събрание и искането на Общото събрание на съдиите на Върховния административен съд за обявяване незаконосъобразност на избора на Ирена Иванова Маринова - Варадинова за народен представител от коалиция Национално движение Симеон Втори в 18-и многомандатен изборителен район - Разград.

В исканията са изложени доводи, че незаконосъобразността на избора е обусловена от неправилното анулиране на регистрацията на Венцеслав Асенов Димитров като кандидат за народен представител в листата на коалиция НДСВ в 18-ти МИР Разград с решение на Районната изборителна комисия-Разград № 90/09.06.2001 година. Срещу това решение на РИК-Разград беше подадена жалба от В. Димитров до ЦИК и последната я остави без разглеждане като недопустима с решение № 330/13.06.2001г. Централната изборителна комисия поддържа изложените в това свое решение съображения, че В. Димитров не е легитимиран по Закона за избиране на народни представители да обжалва решение на районна изборителна комисия по регистрация на кандидатската листа на предизборната коалиция.

Изборите за Народно събрание се произвеждат по пропорционална система с изборни листи на партии и коалиции, регистрирани в многомандатни изборителни райони - чл.6, ал.1 ЗИНП. Съгласно чл.43, ал.1 от закона кандидатите за народни представители се издигат от партиите или коалициите и регистрирането на кандидатските листи се извършва от съответната РИК по искане на централното ръководство на партията или коалицията - чл.45, ал.1, т.1 ЗИНП. Тези и други разпоредби на закона определят като участник в изборния процес политическата сила - партия или

коалиция. От нейната воля зависи както участието в изборите, така и колко и кои конкретно определени граждани ще бъдат включени в кандидатската ѝ листа и регистрирани за кандидати за народни представители. По начало тази воля се изразява с предложението по чл.45 ал.1 т.1 ЗИМП. Законът обаче е предвидил и възможността политическата сила да преоцени и промени първоначалната си воля и да поиска анулиране на регистрацията на лице от кандидатската ѝ листа при данни за сътрудничеството му с бившата Държавна сигурност - чл.48, ал.5 от ЗИМП. Очевидна е целта на законодателя да охрани интересите на политическата сила за успешно представяне в изборния процес като се обезпечи максимално възможността ѝ за издигане като кандидати за народни представители лица с неоспорим морал и обществен авторитет. Изборният процес е състезание, разбираем и основателен е стремежът на всеки от участниците в него да постигне максимален изборен резултат и предпоставка за това са лицата, включени в кандидатската листа и техните лични качества. При тези обстоятелства и съображения, породени от пропорционалните избори, е недопустимо отделно лице да налага волята си на партията или коалицията за включването му в нейната кандидатска листа. Такова лице не е участник в изборния процес на самостоятелно основание и не е легитимирано да оспорва действия на изборната администрация - РИК и ЦИК.

Направени са също доводи, че с анулиране на регистрацията на В. Димитров е накърнено конституционното му право да бъде избран за народен представител - чл.65, ал. 1 от Конституцията. Предвидената в текста ВЪЗМОЖНОСТ има всеки български гражданин, навършил 21 години, който няма друго гражданство, не е поставен под запрещение и не изтърпява наказание лишаване от свобода. За да се превърне обаче тази възможност в ЛИЧНО ПРАВО на конкретен гражданин е необходим акт на персонификация, който е

предоставен на волята само на политическата сила. По отношение на Венцислав Димитров такъв акт липсва след направеното искане от коалиция НДСВ за анулиране на регистрацията му.

Направени са също доводи за нарушаване на закона поради анулиране на регистрацията на В. Димитров с позоваване на Решение № 10 на Конституционния съд от 22.09.1997 г. по конституционно дело № 14/1997 година. Доводите са несъстоятелни. Действащата норма на чл.48, ал.5 ЗИНП дава право на политическия субект да поиска анулиране на регистрацията на лице от кандидатската й листа и същевременно в посочения от закона срок да поиска регистрация на нов кандидат на това място в листата.

Коалиция НДСВ е упражнила това свое законно право и на това основание РИК-Разград е анулирала регистрацията на кандидата Венцислав Димитров със свое Решение № 90 от 09.06.2001 г., и с отделно свое решение е допуснала регистрацията на посочения от коалиция НДСВ нов кандидат - Ирена Варадинова, като това последващо решение не е било обжалвано пред ЦИК. Това решение за регистрация на Ирена Варадинова не е било предмет на проверка в производството по адм. дело 4806/2001 г. на ВАС, по което административно дело нито РИК-Разград, нито заинтересованите лица – коалиция НДСВ и регистрираният нов кандидат – Ирена Варадинова, са участвали.

При осъществяване на правомощията си по чл. 45, ал. 8 от ЗИНП районната избирателната комисия-Разград като регистриращ орган не е била оправомощена да преценява дали за Венцислав Димитров има данни за сътрудничество с бившата ДС, как са обективирани тези данни и дали те действително установяват такова сътрудничество. Преценката за това е предоставена на политическата сила. За целта на

законодателя с въвеждането на този текст да се охранят интересите на политическата формация като участник в изборния процес, е казано по-горе. Именно тези законодателни съображения не допускат по аналогия прилагането на решението на КС № 10/1997 г. С него е прието, че определянето на едно лице като "щатен или нещатен сътрудник" на бившата Държавна сигурност следва да се установи с доклад по чл.6, ал. 2 от комисията по чл.4 ал.1 въз основа на решения на комисията по чл.4г, ал.1 от Закона за достъп до документите на бившата Държавна сигурност и бившето Разузнавателно управление на Генералния щаб. С доклада по чл.6, ал.2 от закона се разкриват имената на лица с **ДОКАЗАНА ПРИНАДЛЕЖНОСТ** към бившата ДС. Тази характеристика обаче е коренно различна от квалификацията, дадена в чл.48, ал.5 ЗИНП - лице, за което се установят **ДАННИ ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО** с бившата ДС.

Установяването на данни за сътрудничество се извършва съгласно процедурите и чрез посочените в чл. 5 от ЗДДБДСБРУГЩ документи и материали. Това установяване само обуславя съдържанието на публичната информация съдържаща се в доклада по чл. 6, ал. 2 от същия закон.

В случаите по чл. 48, ал. 5 ЗИНП политическата сила има право на самостоятелна преценка на установените от Комисията данни за сътрудничество на едно лице с бившата Държавна сигурност. Ако такъв извод бъде направен и това мотивира искането ѝ за анулиране на регистрацията на едно лице, няма предпоставки за zlepоставяне на името му в обществото, защото с отпадането му от кандидатската листа, отпада и възможността за публично огласяване на името му - чл.29, ал.2 ЗИНП.

Централната изборителна комисия поддържа и становището си изразено в касационна жалба от 19.06.2001 г., че съдебният контрол върху окончателните актове на ЦИК по чл. 24, ал. 3 от ЗИНП е недопустим.

С решение № 340/16.06.2001 г. ЦИК прие, че при гласуването се използват отпечатаните бюлетини, независимо от последващите промени настъпили в кандидатските листи. Решението не е било обжалвано и е обвързвало участниците в изборния процес. Въпреки наличието на това решение ЦИК направи проверка на постъпилите изборни материали от гласуването в 28 от общо 44 секции в Европа, чиито резултати са отнесени към резултата в 18-и многомандатен изборителен район – Разград. Установено беше, че навсякъде гласуването, което е било проведено с бюлетина на коалиция НДСВ, като водач на листата е Ирена Варадинова.

ЗАМ. ПРЕДСЕДАТЕЛ :

Светлич Солакова

СЕКРЕТАР :

Валентин Георгиев